

ESP AIS DE LECTURA

LUIS LANDERO

EL BALCÓN EN INVIERNO

7 DE MARC DE 2019

BIOGRAFIA.

Luis Landero neix al 1948 a Albuquerque (Badajoz), al si d'una família d'agricultors. La seva infantesa, marcada per l'austeritat de la vida dels camperols extremenys, deixarà una forta empremta a la seva personalitat literària.

A l'adolescència, ell i tota la seva família emigren a Madrid, on s'instal·len a Prosperidad, barri que acollirà a bona part de la població immigrant d'aquelles dècades. La mort del seu pare, quan l'autor comptava 17 anys, suposarà un profund trasbals en la seva vida: *"la muerte de mi padre habría de causarme una pena honda e inconsolable, la más grande que he tenido nunca (...) comenzaba para mí una nueva edad, un principio de madurez que habría de definir ya para siempre mi carácter, y acaso también mi futuro"* (pag.39). Marcat per aquesta pèrdua comença un seguit de feines diverses, compaginant-les amb els seus estudis a acadèmies nocturnes. De totes aquestes vicissituds es nodreix la lectura que ens ocupa.

Landero aconseguirà entrar a la Universitat Complutense de Madrid i, finalitzats els estudis de Filologia hispànica, començarà una prolongada carrera docent com a, entre d'altres, professor ajudant de filologia francesa a la mateixa Complutense, professor de batxillerat de llengua i literatura espanyola, professor a la Universitat de Yale i a la Escuela de Arte Dramático de Madrid. Actualment, està jubilat.

Sempre ha compaginat la creació literària de ficció amb el periodisme, aconseguint el 1992 el premi Mariano José de Larra per un recull d'articles d'opinió publicat a El País l'any anterior.

L'any 1989 és una data important a la seva biografia: surt a la llum la seva primera novel·la, *Juegos de la edad tardía*. Obra amb la que, de forma excepcional, tenint en compte que llavors era un escriptor novell, guanyà el Premio Nacional de Literatura i el Premio de la Crítica, així com una gran acollida per part dels lectors. Posteriorment publicarà altres obres d'èxit: *Caballeros de fortuna* (1994) i *El guitarrista* (2002). Aquesta última, també amb una forta càrrega autobiogràfica. La seva darrera obra publicada és *La vida negociable* (2017), on retrata les aventures d'un rodamon modern.

EL BALCÓN EN INVIERNO

Temàtica

La crítica literària ha situat l'obra de Landero propera al realisme màgic, amb una marcada influència *cervantina*. Certament, molts dels seus personatges responen a aquesta afirmació: són essers mediocres immersos en un món que no controlen però impulsats per un afany de transcendència. Els protagonistes de les seves novel·les volen ser escriptors, inventors, artistes ..., i elevar-se per sobre de la seva vida quotidiana, però, superats per la realitat (“... demasiada realidad para asumirla toda de una vez.”, pàg. 215), moltes vegades se'ns presenten d'una forma llastimosament ridícula.

Motivacions i títol.

Sobre *El balcón en invierno* afirmà en una entrevista al digital *El Diario.es*: “*Empecé a escribir y de pronto me sentí desanimado ante la perspectiva de dedicar algunos años a una novela con la que no conectaba. Había como un cansancio pasajero (...). Pensé que quizá no era esto lo que debía escribir, que debía escribir algo más sincero, más esencial si se quiere. Comenzó a salir el pasado.*” Aquesta sinceritat amb el mateix, amb el seu passat i el de la seva família, és l'impuls que el portà a escriure aquesta obra.

Tal i com descriu a la pàgina 31, el balcó ha de ser entès com una metàfora del seu punt de vista literari, del seu posicionament com escriptor: “*un espacio intermedio entre la calle y el hogar, la escritura y la vida*”. És precisament aquí on mantindrà la conversa amb la seva mare que el durà a l'inici de la narració. En realitat, podem dir que tot el llibre està adreçat a ella, a la mare. Ho tornem a veure a la pàgina 212, on diu:

“*Le dije que estaba escribiendo un libro sobre la vida de todos nosotros. Con lo mentiroso que has sido siempre, habrá que ver lo que cuentas ahí. No, esta vez no hay mentiras. Es un libro donde todo lo que se dice es verdad.*”

Argument i sentit

Queda clar que es tracta d'una autobiografia, encara que no ho és en sentit estricte, ja que no està ordenada cronològicament. Si observem l'índex, veiem que el llibre té 18 capítols emmarcats en diferents èpoques. Ens pot semblar caòtic durant la narració, però, finalment i gràcies a l'habilitat literària de l'escriptor, tot termina per encaixar.

D'entre els records que sovintegen la narració, Landero recupera la seva illetrada família, l'àvia Frasca, el pare, el fantàstic cosí Paco, ...

Podem resumir que estem davant de l'autobiografia novel·lada d'un autor decebut del seu ofici, que cerca la veritat mitjançant una crònica familiar. L'objectiu últim del relat és lluitar contra l'oblit d'una forma de vida devorada pel progrés i el pas del temps. L'autor és clar quan es confessa davant dels lectors:

“ pienso entonces que acaso estas páginas puedan servir para que lo vivido no se pierda del todo ” (pàg.244).

BIBLIOGRAFIA

http://www.cervantes.es/bibliotecas_bibliotecas_espanol/creadores/landero_luis.html

<https://www.elcultural.com/revista/letras/El-balcon-en-invierno/35115>

https://www.eldiario.es/eldiarioex/cultura/Luis_landero_entrevista_0_346466149.html

https://elpais.com/cultura/2014/09/11/babelia/1410450987_214576.html

TAMBÉ US POT INTERESSAR:

Altres novel·les de l'autor (a més de les ja citades):

- *El mágico aprendiz* (1998, Tusquets)
- *Hoy, Júpiter* (2007, Tusquets)
- *Retrato de un hombre inmaduro* (2009, Tusquets)
- *Absolución* (2012, Tusquets)